Ч. 217 (13.165). Львів, субота 1. жовтня 1932. Pocztowa opłata załacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічне 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Місяць жовтень місяцем української національної преси.

Конференція представників української національної преси з дня 25. вересня ц. р. і її постанови.

В неділю 25. вересня ц. р. відбулася в салі засідань „Просвіти" конференція представників української національної преси, в якій взяли участь заступники 20-ти українських пресових органів, а саме: В. Мудрий („Діло"), Д.Паліїв („Новий Час"), д-р О. Назарук („Нова Зоря"), В. Цевич („Свобода"), О. Павлів („Громадський Голос"), А. Курдидик („Неділя" і „Мета"), Ю. Шкрумеляк („Народня Справа"), Е. Храпливий („Господарсько-Кооперативний Часопис"і „Сільський Господар"), Роман Гайдук („Правда"), О. Навроцький („Літопис Червоної Калини"), д-р І. Брик („Життя і Знання"), Л. Бурачинська („Нова Хата"), Ів. Тиктор („Дзвіночок"), М. Тараньк̇о („Світ Дитини"), О. Рудницький („Вогні"), д-р М. Стахів („Самоосвіта"), Волод. Янів („Студентський Шлях") і Р. Пашківський („Зиз").

Конференція відбулася під проводом ред. В. Мудрого. Відповідний реферат про актуальні справи української національної преси виголосив ред. Д. Паліїв. Після двогодинних нарад конференція приняла постанову проголосити місяць жовтень місяцем української національної преси. Цю постанову рішили присутні закомунікувати широким колам українського громадянства окремою відозвою, яку друкуємо нижче.

На конференції вибрали Екзекутивний Комітет, який має провести в життя всю акцію, звязану з місяцем преси. До Комітету ввійшли: **В. Мудрий, Д. Паліїв, О. Павлів, І. Юріїв, І. Тиктор і О. Навроцький.** Вже дня 26. вересня відбулося засідання Комітету, який уконституувався і поділився на дві секції: редакційну та адміністративну. Головою Комітету став **В. Мудрий,** заст. голови **І. Тиктор,** секретарем **О. Павлів.** До редакційної комісії ввійшли: В. Мудрий, Д. Паліїв, О. Павлів, а до адміністративної: І. Тиктор, О. Навроцький, О. Костик та І. Юріїв.

Екзекутивний Комітет рішив влаштувати **дня 9. жовтня** в великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка у Львові **прилюдний виклад про вагу та значіння української преси. Це в полудне, а вечором цього самого дня рішив влаштувати також виклади по всіх читальнях Львова, в „Зорі", „Силі" та інших подібних установах. День 16. жовтня Комітет призначив на пропаґандивну акцію в користь української національної преси в цілому краю. Комітет постановив повести в жовтні не тільки широку акцію за поширенням української національної преси, але й рішив виповісти безоглядну боротьбу усім післяплатникам,** що завдають найбільші і найболючіші удари українській національній пресі.

* * *

Українська преса до українського громадянства.

Відозва конференції представників української національної преси до українського громадянства в справі місяця преси.

Оце вперше від свого істнування звертається до громадянства солідарно вся українська незалежна преса у своїй власній справі.

Майже кожний місяць у році присвячений якомусь товариству, якійсь цілі. Місяць „Просвіти", „Р. Ш.", Студ. Молоді, Інвалідів, Книжки і т. д. Але ніколи не чути було досі про місяць преси, що є передумовою пропаганди та удачности кожного діла.

Кожного дня стрінете в українській національній пресі заклик: Рятуйте, бо та чи інша ділянка нашого життя загрожена! Складайте жертви на ту чи іншу ціль, бо фонди вичерпані! І щодня приносить такі алярми преса, яка сама живе в найбільше жахливих умовинах.

Ми свідомі того, що передумовою нормального істнування національного орґанізму є правильне функціонування преси. Не стане преси — не стане нерву життя. І власне почуваючи на собі величезну відповідальність, українська незалежна преса вперше цього року проголошує жовтень місяцем української незалежної преси.

Громадянки і Громадяни! Присвятіть Ви в місяці жовтні головну свою увагу одній цілі: розбудові **української незалежної преси.**

Нехай українська преса у тому місяці наглядно побачить, що українське ґромадянство розуміє вагу своєї незалежної преси, що воно її цінить і тому бере активну участь у її розбудові.

У місяці жовтні мусимо зліквідувати такі українські, буцімто патріотичні доми, в яких нема ні одної української газети і журналу. Наш голос до тих хат не дійде. Але передати його туди мусять ті громадяни, що мають зрозуміння для своєї преси.

У жовтні мусять вирівнати свої залеглости усі післяплатники, які є найбільшим нещастям української преси.

У жовтні не повинно бути ні одного ресторану і ні одної каварні, в яких не булоб українських газет. А це станеться тоді, коли українці, що їх відвідують, масово вимагатимуть, щоби їх власники мали у своїх льокалях українські газети і журнали.

У жовтні українське громадянство пічне постійно домагатися від власників тих крамниць, у яких робить закупи, щоби вони оголошувалися в українській пресі.

У жовтні українське громадянство пічне ліквідувати такі скандальні явища, як купування в кіосках чужинних газет і перечитування тамже безплатно своїх.

У жовтні відгукнеться кожний свідомий громадянин (-нка) навіть найменшим датком на пресовий фонд того часопису чи журналу, які йому наймиліші.

Проголошуючи місяць української преси ми віримо, що найдемо сердечний відгук у якнайширших колах Громадян, які своїй пресі дадуть тверді основи істнування.

Вступаючи у цей місяць кличемо до українського громадянства:

У місяці жовтні збільшіть вдвоє наклад газет і журналів!

Вирівнайте борги післяплатники!

Дайте українській пресі оголошення!

Зліквідуйте безплатне читання своєї преси!

Присилайте на пресовий фонд!

* * *

Пропаґандивна акція в краю на користь української преси.

Дня 16. жовтня розїдуться в край з викладами про теперішній стан і потреби національної преси українські журналісти, а саме:

1) до Бережан — д-р Михайло Рудницький;
2) до Бродів — ред. Г. Гладкий;
3) до Бучача — д-р М. Коновалець;
4) до Долини — ред. А. Курдидик;
5) до Дрогобича — ред. О. Павлів;
6) до Золочева — ред. І. Кедрин;
7) до Коломиї — ред. В. Целевич;
8) до Рави Руської — ред. І. Квасниця;
9) до Рогатина — д-р К. Коберський;
10) до Перемишля — ред. Д. Паліїв;
11) до Підгаєць — ред. Р. Голіян;
12) до Самбора — ред. Евг. Храпливий;
13) до Сокаля — ред. Р. Купчинський;
14) до Станиславова — ред. В. Мудрий;
15) до Стрия — д-р І. Німчук;
16) до Тернополя — ред. В. Кузьмович;
17) до Чорткова — д-р М. Стахів.

Виїзд українських послів до Женеви.

У звязку зі сесією Ради і Загальними Зборами Союзу Народів, де будуть займатися і справами національних меншин, виїхали до Женеви від Української Парляментарної Репрезентації в інформаційних цілях посли Остап Луцький і Мілена Рудницька. При чім п. Рудницька виїхала зі Львова в неділю, а п. Луцький в понеділок вечором. На пограничній стації Збонщин(?) Зебжидовіце, в 5. год. ранку 26. вересня, при переїзді польсько-чеської границі, перевели пограничні польські митні орґани ревізію паперів, які везла зі собою пос. Мілена Рудницька. Заквестіонували копію петиції до Союзу Народів в справі волинської кооперації, одну посольську інтерпеляцію та відпис одного акту обвинувачення. Ці папери хотіли забрати. Пос. Рудницька зажадала посвідки на конфіскату тих документів. Тоді функціонарі відмовились видати таку посвідку й самих паперів не забрали та відійшли. По хвилині вернули, перепросили посолку і заявили, що ревізію паперів переводили з доручення поліції.

Зміна в анґлійському уряді.

На засіданні анґлійського кабінету 28. ц. м. міністри ліберали Семюель (внутрішні справи), Сновден (льорд приватної печатки) і Сінклер (шкотські справи) зголосили димісію, не могучи погодитися з митною політикою уряду. Премієр Мекдональд приступив тогож дня до реконструкції кабінету і після конференції з управами партій покликав консерватиста Джона Джільмура на становище міністра внутрішніх справ, консерватиста Вальтера Еліота на мін. хліборобства і лiберала Ґолфрея Колінса на секретаря шкотських справ.

ЛЬОНДОН. 29. IX. ПАТ. Премієр Мекдональд оголосив у своїм імени і міністрів Томаса та Санкея таку заяву: Перед 12 місяцями ми рішили не рахуватися з інтересами партій. Ця постанова обовязує нас дальше. Наше завдання не скінчене. Є умова про відшкодування та довги а також світова господарська конференція. Доки свого завдання не виконаємо, будемо вести дотеперішню політику. Партійні інтереси ослабили нашу світову політику і завдали смертний удар змаганням відбудувати світ.

ЛЬОНДОН. 29. IX. ПАТ. В листі до Мекдональда уступивші члени кабінету стверджують, що радо брали участь в праці над оздоровленням відносин в державі. Перед громадянством стоїть дальше завдання звільнити світ від мит і торговельних обмежень, що є головною перешкодою на шляху до загального гаразду. Однак сам уряд творить складну систему обмежень. Дальше лист критикує результати конференції в Оттаві, стверджуючи її шкідливість для [illegible] єдности британської держави.

Занепад народнього вчительства.

Зайняті щоденними дрібними турботами родинного й громадського життя, аб й важними подіями світового значіння, ми майже не зауважуємо деяких подій, які йдуть серед нас з дня на день із залізною послідовністю. Це не галасливі події, вони не потрясають нами, а проте матимуть великий вплив на ближче й дальше майбутнє українського народу в межах Польщі.

Маємо тут на думці постепенний **процес завмирання українського народнього вчительства.** На наших очах завмирає інтелігентний стан, як активна суспільна спільнота, з якою кожний культурний нарід звязує свої найкращі надії національного розвитку.

Скількиж поправді є у Польщі нашого вчительства? Дати вичерпуючу відповідь на це питання може найкраще компетентна професійна організація нашого народнього вчительства „Взаїмна Поміч Українського Вчительства".

Цю відповідь находимо саме в останньому числі офіціяльного органу Товариства „Учительське Слово". Там у передовій статті „За відродження й обнову" на стор. 186 читаємо: „Українське народне вчительство має свою професійну організацію В. П. У. В. Ця суспільна клітина має втримати українське народнє вчительство, як **свідому національну спільноту,** готову все до праці в своїй ділянці на користь народу... Тому до В. П. У. В. належить **найактивніше й найідейніше** українське народне вчительство..." Таких членів має наша вчительська організація 2430. Їх і вважає вона українськими народніми вчителями.

Зовсім справедливий і реальний цей рахунок. **Українським** народнім учителем можемо вважати такого тільки вчителя, який, здисциплінований у своїй національно-професійній спільноті, готов усе працювати й жертвувати для свого народу. І тому в дальших наших увагах про вчительське питання будемо, мати на увазі лише тих 2430 українських народніх учителів(ок), які є фактичними й активними членами своєї професійної організації, котра на своїх прапорах, крім чисто професійних кличів, видвигнула також на чільне місце громадянські й культурні обовязки своїх членів. Хто з українського вчительства є поза порогами тої організації, той є звичайно тільки цифровою вартістю у формальній статистиці вчительства.

Але й ця цифрова статистика сама по собі може бути цікава для читачів.

У статті „Хто з інтелігентів бере участь у громадському житті?" в ч. 101 „Діла" з 11. травня ц. р. старався автор означити цифрову висоту професійної української інтелігенції. Начислив він тоді около 4.000 українських народніх учителів(ок) у цілій Польщі. Через те, що ця цифра не зовсім відповідає фактичному станові, ми постараємося спростувати її на підставі офіціяльних статистичних матеріялів.

Користаємо з матеріялів у статті **„Nauczyciele publicznych szkół powszechnych"**, поміщеній у **„Kalendarzu nauczycielskim na rok 1932"**, який видав **„Związek nauczycielstwa polskiego"**. Автор тої статті користав із матеріялів **„Rocznika statystyki polskiej z lat 1926—1931"** та **„Tymczasowego obliczenia Głównego Urzędu Statystycznego"**. Всі дати торкаються кількости народнього вчительства в Польщі в шкільнім році 1930—31.

Всього народнього вчительства в Польщі було в тому році 74.329 осіб. У тому числі **4.965** осіб української (rusińskiej) народности. По віроісповіданнях розкладається **та величина** так: греко-кат 4.538, римо-кат. 35, православних 387, евангеликів 4, інших 1, разом 4.965.

Отже 4.965 народніх учителів, що признаються до української народности, належать до таких віроісповідань: 4.538 осіб до греко-католицького, 387 до православного, 35 до римо-католицького, 4 евангеликів й 1 до іншої.

Серед усього народнього вчительства в Польщі є **5.138 осіб греко-католицького віроісповідання.** Свою приналежність до нього зголосили вчителі таких національностей: українців 4.538, поляків 568, білорусинів 2, москалів 2, неподаної народности 28, разом 5.138.

Цікаво, що 568 учителів(ок) греко-католицького віроісповідання заявило свою приналежність до польської національности, а 35 римо-католиків визнало себе українцями. Нема сумніву, що українські „латинники" мусять бути високо свідомими одиницями, які й обряду не змінили і національности не відреклися. Зате знаємо обставини, які кажуть греко-католикам вписуватись і подаватися перед властями за поляків.

Тому тих 5.138 народніх учителів, які заявили себе греко-католиками, треба вважати й українцями, — бодай по національному **походженню.** Не можна легковажити теж цифри 1.250 православних народніх учителів(ок). Відчислім від того числа 339 білорусинів і 126 москалів, то останеться 785 православних, яких національність майже українська. Додаймо їх до 5.128 греко-католиків, а отримаємо цифру 5.913 народніх учителів, яких можна вважати **українцями.**

Для нас цікавий буде територіяльний розподіл службових місць українського народнього вчительства у Польщі. Отже з учителів української народности працювало в 1930-31 шкільнім році:

1) у південних воєвідствах 3237 осіб
2) у центральних воєвідствах 1002 осіб
3) у східних воєвідствах 671 осіб

Для 55 осіб народнього вчительства української народности трудно на підставі урядової статистики встановити територію їх службової праці.

Коли до південних воєвідств зачислити тернопільське, станиславівське, львівське й південно-східні окраїни краківського, то можемо без більших помилок прийняти, що у Східній Галичині маємо ще сьогодня приблизно 3.237 українських народніх учителів (-ок). На Волині, Поліссі й Литві булоб їх 671, а 1056 осіб українського народнього вчительства порозкидувані по центральних, північних і західних землях Польщі.

Цікаво поглянути на національний склад народнього вчительства в Польщі. На 74.329 народніх учителів (-ок) було в 1930-31 шкільному році: поляків 67.345, українців 4.964, німців 87[illegible], жидів 525, білорусинів 339, москалів 126, чехів 26, литовців 9, інших 5, неподаної народности 117 — разом 74.329.

На весь загал народнього вчительства в цілій Польщі є 6.90 проц. українського народнього вчительства.

На закінчення подамо ще табелю віроісповідного складу всього народнього вчительства в Польщі. Вона представляється так: римо-кат 64.274, греко-кат. 5.128, мойсеевого віроісповід. 2.028, евангеликів 1.563, православних 1.250, інших 18, не подали религії 58 — разом 74.329.

Стільки каже офіціяльна статистика. Перевести основну аналізу повищих цифр і національно-суспільну клясифікацію українського вчительства можна тільки в окремих статтях.

І. В. Вірний.

НІМЕЧЧИНА НЕ МОЖЕ ПЛАТИТИ.

ВАШИНҐТОН, 29. IX. ПАТ. Німецький уряд повідомив державний секретаріят, що відложить припадаючу на 30. ц. м. сплату суми 7.800.000 долярів, належних як кошти удержання окупаційної армії та приватних претенсій.

ВАШИНҐТОН, 29. IX. ПАТ. Державний секретар Мільс заявив, що німецький уряд пояснює відложення сплати 7.800.000 долярів неможливістю дістати потрібні заграничні девізи. Мільс додав, що держави-довжники мають сплатити Америці в грудні ц. р. разом суму 123 міліонів долярів.

СТАН ОБЛОГИ В ГАВАННІ.

З Гаванни повідомляють, що на президента республики Куба, Васка Белльо напала юрба напасників і застрілила. Убитий був провідником ліб. партії та приятелем президента республ. Махади. Рівночасно доконано револьверових замахів на кількох послів, з яких три потерпіли рани, наслідком чого один умер. В Гаванні проголошено стан облоги.

ОПТИМІЗМ ГЕНДЕРЗОНА.

Предсідник розбройної конференції в Женеві, Гендерзон оголосив комунікат, в якому стверджує, що відбув конференцію з Нойратом, Альоізім, Залеським, Гімансом і Маларіяґою. Гендерзон надіється, що коли верне до Женеви 10. жовтня на дальші наради президії, буде осягнений достаточний поступ, який позволить йому предложити рапорт і запроєктувати процедуру в справі безпечности і рівности зброєнь.

Комунікат свідчить, що Гендерзон має ще надію притягнути Німеччину назад на розбройну конференцію. Надіється дискусії над рівноправністю в дусі французьких постулятів та що евентуальне рішення президії уможливить німцям поворот на засідання головної комісії.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. ЖОВТНЯ 1932.

Д-Р МИКОЛА АНДРУСЯК 3)

Дещо про Мазепу та його сучасників.

(Докінчення.)

Борщак переціняє макіявельську політику Мазепи. Неслушно, бо її висліди були відємні. Мабуть краще повівся би зрив Мазепи, якщоб він був послухав поради своїх однодумців серед старшини. Коли Карло XII. зближався до України, радили вони гетьманові, щоби негайно посилав до шведського короля послів з проханням протекції та щоби старався злучитися з ним при границях і тим не допустив московських військ на Україну. Якщоб гетьман був це негайно зробив, не були би впустили московського війська Скоропадський до Стародуба, а Левенець до Полтави.

Джерела виказують, що настрій козацької старшини — може з незначними вийкамн — був протимосковський. Загал козаків також відчував у тому часі тяжке московське ярмо. Запорожці вже від початку XVIII. ст. раз-у-раз перепираються з московськими загонами у твердинях, побудованих на запорозькій землі; від довшого часу не вгавають на Січі балачки про те, щоби разом з ляхами й татарами воювати москалів. Як бачимо, Мазепа, зриваючи з Москвою, йшов за волею свого народу; й тому не диво, що його память як борця за власний державний лад та волю перемогла поширювані московським урядом наклепи на нього, а також церковну анатему.

Козаки всі разом не піднялися проти Москви в значній мірі наслідком нерішучости і за довгого зволікання гетьмана. Вдаючи вірного цареві, велів він у своїх універсалах молитися по церквах за царську перемогу над єретиками-шведами, коли останні вступали вже на Україну. Цим без сумніву викликав гетьман дезорієнтацію серед козацьких кругів. Стародубському-ж полковникові Іванові Скоропадському дав загадочний наказ впустити до Стародуба це військо, яке раніше явиться перед брамами міста. А навіть після переходу на шведський бік Мазепа ще далі вагається, висилаючи на царський бік Апостола й Галагана. Тому неслушно говорить Борщак про сповевірення Мазепиним плянам Скоропадського й Апостола.

З аналізи джерел виходить, що Мазепа раніше виявляв свої протимосковські наміри перед Ломиковським, Апостолом, Горленком, Кочубеєм та Скоропадським. Орликові виявив гетьман свій намір щойно тоді, коли цей спостеріг у листі Дольської окремий лист Лещинського до Мазепи. Про це пише сам Орлик у листі до Степана Яворського, а думка Борщака, начеб то *„по довгих студіях над Орликом* Мазепа рішається відкрити пляни Орликові як своєму ґенеральному писареві", не має потвердження в джерелах.

Зовсім зрозуміло, що гетьманові залежало більше на притягненні впливової козацької старшини, а не чужинця Орлика. Останньому приписує Борщак найбільшу втаємниченість у пляни Мазепи головно тому, що він став після Мазепи гетьманом мазепинської еміграції. Та гетьманську булаву приняв Орлик під напором Карла XII. тому, що ніхто її наслідком специфічних обставин мазепинської еміграції не хотів приняти. Зрештою Мазепа, не довіряючи увесь час Орликові, упоминав його словами: „Глядиж, Орлику, щоби ти мені додержав вірности; ти знаєш, в якій я ласці у царського величества; не заміняють там мене за тебе: я богатий, а ти вбогий, а Москва гроші любить; мені нічого не буде, а ти погибнеш". Не можна теж годитися зі здогадом Борщака, висловленим у французькому життєписі Мазепи (ст. 94), про можливу втаємниченість Орлика в тайний договір між Карлом і Мазепою.

Не визначався Орлик більшою стійністю від Скоропадського, Апостола й Горленка, як про нього говорить Борщак. І Орлик у 1721 р. просить рязанського митрополита Степана Яворського заступитися перед царем у справі амнестії, відпекуючися при тім, наскільки міг, великої співучасти у протимосковській змові гетьмана та зважуючи більшу вину на Ломиковського Апостола, Горленка й Зеленського. У кращому світлі представляються зізнання Апостола після його переходу на царський бік; він зовсім не вмиває рук від змови з Мазепою; ледви звільнений з-під надзору, виконує він місію останнього й робить у царя заходи в справі амнестії для Мазепи.

Згадаю ще, що незадовго перед своїм покаянним листом до Яворського Орлик старався втягнути до протимосковської коаліції польського й саксонського короля Августа II. В листі до головного саксонського міністра гр. Флеммінґа з 30. квітня 1720 р. Орлик заохочує до цього Августа II. нічим іншим, як тільки нагодою віді-

СОЮЗ НАРОДІВ БЕЗ ГРОШЕЙ.

Як повідомляють із Женеви, фінансове положення Союзу Народів дуже критичне. До 19. ц. м. вплачено 60 прц. членських вкладок за цей рік, коли перед двома роками було вплачених 81 прц. Сума залеглих вкладок досягає величезної квоти 19 міліонів швайц. франків. Якщо залеглости не будуть заплачені до кінця цього року, Союз Народів найдеться без грошей. Вже тепер управа канцелярії оглядається за позичкою, щоби виплатити пенсії своїм службовцям.

—o—

ГРЕЦЬКІ ВИБОРИ.

АТЕНИ. 29. IX. ПАТ. Остаточний вислід виборів до грецького парляменту представляється так: ліберали 102 мандати, людовці 96, поступовці 15, радикали 5, рільні робітники 6, вільнодумці 3, комуністи 9, аграрії 10, незалежні 3

—o—

З мистецького життя.

Вистава образів А. Абердама.

Крян, що після довшого побуту у Парижі, вернувся до Львова з кількадесятьома образами. Це зразки експресіонізму у тій його формі, що починає охоплювати щораз більше коло „новаторів“, учора ще збунтованих, нині напів модних. У 1928 р. Абердам належав до гурта „пятьох збунтованих“, які не приняті до офіціяльного „Осіннього сальону“ влаштували на знак протесту власну виставу з маніфестом і притягли чималу публику; був там один француз, один бельгієць, один каталянець і один параґваєць. Рік раніше авторитетний критик з Тан, Тієбо-Сіссон, назвав Абердама екс-кубістом, що нарешті вернувся до природи, бо віднайшов у ній красу. „А признавши, що вона гарна, він пробував яко-мога наблизитись до неї. Намальований ним столик із блакитною скатертю, з тарілкою, хлібом, тощо, дозволяє від нині зарахувати його до артистів із майбутністю“.

Тієбо-Сіссон майже „консерватист“ і саме тому його погляд має вимкове значіння для пересічного глядача, неознайомленого із модерними малярськими напрямками. Наше око не всилі зорієнтуватись у барвистих плямах і недбайливих лініях; воно збентежене деякими людськими постатями, що видаються нам зближеними до дитячих рисунків. Найщиріші кажуть: „не розумію; невже-ж?“... Модерне мистецтво ходить звертистими стежками і любується у закарлючках. Абердам продовжуючи Ренуара дає виразисті квіти і свідомо невиразисті краєвиди та обриси людського тіла. *м. р.*

брати від Московщини Україну і Смоленщину. Хоч до самої смерти вважав себе гетьманом України, то в листі з Солуня 5. серпня 1727 р. до ґенерального асистента езуїтів у Римі називає Орлик наймилішою своєю вітчиною — Польщу.

Ось так виходить Мазепа та його сучасники у світлі джерел. Не пишу цього на те, щоби кидати каменем на їхню память, тільки щоби провіяти всяку легенду, що затемнює справжній образ нашого минулого. При висвітлюванні цієї доби історії України можна без ніяких застережень повторити слова батька сучасної української історіографії, акад. Михайла Грушевського, висловлені в передньому слові до його першого тому „Історії України-Руси“ в 1898 р.: „Вправді невеселий переважно образ дає нам наша історія, сумніший може часом ніж інші, але суспільність, що має віру в себе, мусить мати й відвагу глянути на неприкрашену правду свого минулого, щоби зачерпнути в ній не зневіру, а силу. Увѣсте истину, а истина свободить вы!“

Аби не ширилося баламуцтво, слід іще справити хибний переклад Борщаком слова „les Etats“ у „Виводі прав України“ Орлика словом „Стани“. Справді це французьке слово означає зібрання державної ради — стани, сойм. Ґенеральними Станами називалася колишня французька державна рада (зібрання представників упривілейованих станів), соймом — збір представників шляхти на державні наради в толішній Польщі. Загальний козацький збір називався Ґенеральною Радою і тому так слід перекладати слово „les Etats“ у „Виводі прав України“ Пилипа Орлика.

Економічний огляд.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

Кампанія проти картелів.

Дискусія на тему шкідливости картелів і „картелевого податку“, який мусять платити громадяни Польщі, триває дальше майже в усій польській пресі. Зазначити треба, що в кампанії проти картелів бере поважну участь санаційна преса, але опозиційні газети підкреслюють її нещирість і спекуляцію на популярність. Бо тоді, коли проурядова преса повела наступ на картелі, — пише „Роботнік“ — уряд будував нові картелі, вугіляний і нафтовий. Очевидно, що промислові кола, які відстоюють необхідність істнування картелів, теж не залишаються довжні відповіди. Вони доказують, що колиб не картелі, то на внутрішньому ринку почалась би дика конкуренція, ціни попадалиб, дефіцитовий експорт (а він майже весь є дефіцитовий) завмер би, кольосально зросло би безробіття, що спричинило би редукцію покупної сили і цілий ряд інших нещасть. Словом — „картелі необхідні“...

Ціни колись і тепер.

Головний Статист. Уряд опублікував в останньому зшитку „Статистики Цін“ зіставлення гуртівних цін деяких артикулів у році 1914 і 1932. Ось вони:

	1914 січень	1932 червень
пшениця 100 кг	32.63	27.44
жито 100 кг.	23.70	25.94
овес 100 кг.	25.09	24.09
пшенична мука	50.77	38.70
житня мука	41.78	35.95
цукор	**125.56**	**146.15**
віл (1 кг. живої ваги)	1.26	0.88
безрога (1 кг. живої ваги)	1.96	1.20
масло	6.24	2.80
риж 100 кг.	99.42	65.00
бавов. прядиво 1 кг.	5.76	3.12
камгари 1 м.	29.24	21.20
вугілля 1 тонна	**31.85**	**36.86**
залізний сирівець 1 тонна	205.64	180.—
сталь 1 кг.	2.79	2.90
сира шкіра 1 кг.	2.79	0.85
цегла 1000 шт.	**73.12**	**75.—**
нафта 100 кг.	**37.84**	**45.66**
бензина 100 кг.	**42.31**	**69.26**

Ті цифри дуже характеристичні, особливо дотично хліборобських і скартелізованих артикулів.

За господарську рівновагу між селом і містом.

Справа „ножиць“ промислових і рільних цін є предметом акції польських хліборобських кол, особливо живої в останньому часі. Ті кола висунули слідуючі постуляти: 1) достосування пром. цін до рівня цін сіл.-господарських продуктів, 2) зниження процентової стопи, 3) обниження залізничої тарифи для перевозу сіл.-госп. продуктів, 4) зменшення міських і самоврядних оплат, що обтяжують торговлю хліборобів, на 50 проц. — Плянують збірну акцію всіх хліборобських, професійних і кооперативних організацій.

СВІТОВА ХРОНІКА.

Критика вислідів Стрези.

Чим дальше від закінчення міжнародньої конференції в Стрезі, тим гостріша є критика її результатів. Очевидно — серед держав-довжників, бо противлежна сторона з результатів тих зовсім вдоволена. Це між іншим зазначив Еріо у гомінкій сьогодня своїй промові, що її виголосив останньої неділі. Зате ті, що найбільше були зацікавлені Стрезою, є тепер дуже розчаровані, бо замісць побачити діла, почули тільки обіцянки. Вони підкреслюють, що паперові декларації принціпіяльного характеру є серед преважкої ситуації Австрії, Угорщини і т. д. просто наругою. Резолюції стрезанської конференції — як читаємо в їхній пресі — виглядають більше на біланс минулого, чим на санаційну акцію будучности.

Америка і девізові обмеження.

Те, що в 32 державах уряди виконують контролю над торговлею при помочі заграничної валюти, викликає в Америці великий спротив. Там добачують у тому одну з найважніших причин експортових трудноща світа. Торговельні палати Злуч. Держав пропонують, щоби Америка всі майбутні концесії щодо довгів ріжних держав звязала з примусом скасувати або щонайменше зменшити девізові обмеження.

Ревальоризація срібла засобом поліпшення господарської ситуації світа?

Контркандидат Гувера на становище президента Злуч. Держав Рузвельт заповідає, що після його побіди у виборчій кампанії, ставить собі як одно з перших завдань скликання міжнародньої конференції в справі ревальоризації срібла. Він твердить, що обезцінення срібла значно зменшило ролю азійських народів, що мають срібну валюту, в товарообміні світа. Повернення відповідної вартости срібному металеві поверне всесвітній торговлі азійські ринки. Це в наслідку виведе світ із сліпої вулиці деконюнктури. Чи Рузвельта міркування є слушні — покаже майбутність тоді, коли його справді виберуть президентом.

За 40-годинну тижневу працю.

Міжнародне Бюро Праці на останньому засіданню управи займалося справою скликання міжнародньої конференції для розгляду запроектованої італійським урядом 40-годинної праці в промислі. У висліді нарад рішено не скликати наразі такої конференції а лише зовести відповідну підготовку. Ще невідомо, чи ця акція буде вже зріла тоді, коли засідатиме всесвітня господарська конференція, яка розглядала би між іншим можливість редукції праці по лінії італійського проекту.

В. Н-вич.

Україніка в чеській пресі.

(Від 13. VIII. по 18. VIII. 1932.)

13. VIII. „Покроковий Обзор“ (Брно) обурюється проти статті в „Московській Правді“ з нагоди останнього сокільського злету в Празі, бо стаття повна неправди й грубого перекручування фактів. На запитання дописувача „Правди“, чому в цьому всесловянському сокільському злеті не взяли участи українські та білоруські працюючі маси з Галичини та Волині у Польщі та з Буковини, Бесарабії й Канади, відповідає „Обзор“, що то не є вина Масарика та Бенеша, а вина цих обставин, які не дали змоги взяти участи у злеті українцям і білорусам із Польщі.

14. VIII. „Дельницькі Денік“ (Мор. Острава) повідомляє, що 13. серпня відкрито у Московському Парку культури та відпочинку Олімпіяду театральних робітників, у якій взяли участь між іншими і представники України, що прислала в представництві і старших театральних робітників. Зїзд має нібито доказувати правдивість слів Леніна, що мистецтво належить до народу.

14. VIII. „Прагер Прессе“ подає замітку про нові видання з циклю мемуарів Українського Наукового Інституту у Варшаві: О. Лотоцький — „Сторінки минулого“ й збірник спогадів від 5 авторів. О. Лотоцький, раніш професор українського університету у Празі, а нині професор історії української церкви у варшавському університеті подає хроніку українського національного руху останніх десятиліть XIX. століття з яскравими малюнками життя та діяльности видатних українських політичних, культурних й громадських діячів з передвоєнних часів і взагалі всього українського національного руху, в якому автор брав найближчу участь. Збірник Спогадів складається зі спогадів про недавно вбитого польського діяча Т. Голувка; далі йдуть спогади другого українського приятеля Леона Василевського, спогади українського лікаря М. Галіна, поляка М. Стемповського, азербейджанця М. Тапчибаши, українського прихильника, і французького ґенерала Табуї про умовини, під якими була визнана союзниками незалежність України.

15. VIII. „Словенска Власть“ (Братислава) оповідає про той бій, який ведуть селяни особливо на Україні за те збіжжя, що його забирають по жнивах, кермуючися гаслом, що „перше собі, а потім державі“. Члени колхозів, наприклад на Кривій Косі по перших жнивах зібрали жито, поділили його між собою і лише по других жнивах відвезли жито до совітських складів. Трапляються випадки, коли селяни зрізують колосся жита ще в снопах, роблять це таємно в ночі і також таємно примітивним способом його по хатах перемелюють. Совітська влада жорстоко карає селянство за подібні вчинки, але загрозливі перспективи голоду примушують селян ризикувати навіть своїм життям, аби мати щось заховане на зиму.

18. VIII. „Народні Освобозені“ (Прага) подає рецензію на щойно видану книжку Папоушика Яр. „Наша революція“, де автор розбирає історію чесько-російських відносин і публікує свій доклад „Революційна Росія й чесько-словацькі леґії від початку березневої революції до приходу совітського війська на Україну“.

18. VIII. „Лідове Лісти“ (Прага) інформують про відкриття 9. VIII. в Бордо конґресу „Пакс Романа“ при участи 300 католицьких університетських студентів, представників 20 народів. Серед інших делегацій була на конґресі і українська делегація; її представник Граб виступав з промовою та відчитав послання українського митрополита. Головною темою конґресу був реферат „Церква та проблема миру“.

—o—

ЧИ ҐАНДІ ПОЇДЕ ДО ЛЬОНДОНУ?

ЛЬОНДОН. 29. IX. ПАТ. Як тільки Ґанді прийде до нормального стану здоровля, надіються в листопаді його приїзду до Льондону на нову конференцію круглого стола. Рішення англійського уряду, принято Ґандіем, що управильнює справу меншинних відносин в Індіях, створює площину, на якій не трудно буде Ґандієві найти компроміс. Якщо Ґанді рішиться взяти участь у конференції круглого стола в Льондоні, слід ждати його виїзду в жовтні.

НОВИНКИ

— **Поминальне богослуження і панахида** за упокій бл. п. Михайла Галущинського, голови й почесного члена Т-ва „Просвіта“, відправиться в неділю, 2. ц. м. в 12. год. вполудне в Успенській церкві у Львові, на яке запрошує всіх громадян **Головний Виділ.**

— **Хто дістане складанку** Т-ва прихильників освіти, нехай тямить, що тяжить на ньому великий патріотичний обовязок підтримати матеріяльно українську молодь, яка серед злиднів здобуває собі вищу освіту. Хто зараз дасть, дасть подвійно.

— **Арештування у Львові.** „Ілюстровани Курер Цодзенни“ приносить в числі з 29. ц. м. інформацію, яку подаємо в дослівному перекладі: „Поліційні доходження, ведені у звязку з вислідами ревізій у всіх редакціях українських комунізуючих часописів і в мешканнях арештованих комуністичних діячів Сельробу у Львові, закінчено в середу. Зміж 45 арештованих осіб задержано й відставлено в розпорядження судової влади 19. Інших випущено на волю. Між арештованими находяться: ред. проф. Антін Крушельницький („Нові Шляхи“), Василь Возьний, Роман Сказинський („Сила“), Мирослав Гнип („Кооперативні Відомости“) та члени управи Сельробу: Мелітон Голінатий, д-р Заяць, Іван Бущак, Іван Возьний і Іван Шах. Крім того відставлено до слідчої вязниці управительку видавництва „Книжка“, Надію Кухтову і кількох інших діячів Сельробу. Разом з ними відвезено до диспозиції судової влади увесь матеріял, заквестіонований підчас ревізії“.

— **Редукції в судівництві.** В Бучачі спенсіонували городського суддю Осипа Мисевича і в Монастириськах Андрія Аронця. Оба не мали ще вислужених літ служби. З самбірських окружних суддів спенсіоновано: 1) Івасюка, 2) Козбура, 3) Курчака, 4) Граба. Зі Старого Самбора звільнено за 6-місячною відправою Бабяка Фр. і Г. Яцкевича. З Дрогобича спенсіоновано суддю Рогозинського, а звільнено українців: 1) Костржемського, 2) Кузика, 3) д-ра Пажаса.

— **Люстрація повітів.** Львівський воєвода перевів останніми днями люстрацію повітів турчанського, самбірського і рудецького.

— **Герой сумної слави.** Львівський окружний суд займався справою д-ра Зигмунта Парнеса, що на протязі двох років допускався злочину з § 132 к. з. Він управляв у своїм мешканні рафіновану розпусту і звів на бездорожа 7 служниць, з яких Анастазія Кардаш скінчила самогубством. Крім того допустився ріжних ошуканств. Парнеса засудили на 3 місяці вязниці, відкладаючи кару на три роки.

— **Таємничі пожежі в Яворові.** Пишуть нам з Яворова: Впродовж дуже короткого часу, бо яких двох тижнів, вибухло в Яворові аж 5 пожеж. Усі погорілі доми польських власників, усі більш-менше в одному районі та всі пожежі вибухли більш-менше в такому самому часі, під вечір. Погоріла м. ін. лікарка д-р Орска, кс. Врубель, урядовець Каси Хорих Качурба і ін. З приводу цих пожеж кружляють по місті ріжні поголоски, тому, що їх причина та справники досі невідомі. Дехто з місцевих поляків легкою рукою приділює ці пожежі українцям, як якісь свідомі підпали. Очевидно, що українська прилюдна опінія з обуренням відкидає ці підозріння: бо поправді, який політичний сенс був би у тому, що погоріє той чи інший рядовий польський мешканець Яворова?! Ці пожежі, це або дивний збіг нещасливих обставин, або діло якоїсь ненормальної одиниці, або такої руки, якій залежить на витворенню протиукраїнського настрою.

— **Нові випадки Гайне-Медіна.** Хоч долинський повітовий лікар видав зарядження випадки захорувань на Гайне-Медіна в Людвиківці повторилися. Населення Долинщини, головнож околиць Людвиківки, вивозить масово діти до дальших місцевостей, бо боїться, щоби не захоріли на цю страшну недугу.

— **Пожежі.** В Грушатичах (Перемищина) згоріли будинки Мих. Леха, Катерини Лех, Йос. Луцишина, Ів. Смотрича, Ів. Качмара й Мих. Ясінського. Згоріло теж збіже й паша.— В Корчині пов. Сянік згорів тартак Влад. Урбанка, обезпечений на 3.700 дол. — Над коширським повітом, як повідомляють із Пинська, перетягнула буря з громами, що викликала в чотирьох селах пожежі. Дві особи згинули від громів, а 5 є тяжко поранених.

— **Знову граната.** В Ісакові пов. Городенка чотири пастушки у віці від 8 до 14 років знайшли артилерійську гранату, якою почали бавитися. Граната вибухла і вбила всіх чотирьох хлопців, а саме Гривулу, Поповича, Кокорудза і Слободяна.

— **Страшне самогубство вчительки.** До вчительки Йосифи Бінкевич в Олешні пов. Влощів приїхала з Кракова її приятелька Антонина Яблонська, щоб обняти там посаду. Тут вона обляла себе нафтою, підпалила і згинула у вогні. Причина самогубства покищо невідома.

— **Обікрали громадську канцелярію.** До громадської канцелярії в Пітричах пов. Золочів вломилися в ночі злодії й вкрали 400 зол., які зложили попереднього дня селяни на рахунок податків. В часі погоні злодії стріляли з револьверів і втікли.

— **Обікрали церкву.** Невислідженi досі злодії добулися до парохіяльної церкви в Бродах і вкрали із захристії 4 позолочувані чаші та інші предмети загальної вартости кількасот зол.

— **Вбили гаєвого.** На присілку села Берлин пов. Броди убито Петра Влосовича, гаєвого спілки „Броди“. Револьверовий стріл упав крізь вікно і поцілив гаєвого в праве око, після чого куля застрягла в мозку. Це мабуть пімста дикого стрільця.

— **Крадіж у сяніцькому магістраті** Касієр магістрату в Сяноці, Бронислав Новак, спроневірив значнішу суму з міської каси і залишивши в бюрі прощальний лист до родини, пропав без вісти. Переведене шконтрум каси виказало покищо брак 4.000 зол., однак спроневірена сума буде мабуть вища. Здогадуються, що Новак скінчив самогубством.

— **Грабунковий напад.** На дім реемігранта з Америки, Івана Тимчасюка в Дрогачівці пов. Заліщики напали перед кількома днями невідомі бандити і зрабували 400 долярів та гардеробу вартости 1.200 зол. Частину вкрадених річей поліція найшла в недалекому лісі.

— **Любовна трагедія.** У Станиславові 27-літн. наймичка Ян. Ліпська пострілила тяжко свого судженого Вол. Ґотмана, залізничого кондуктора, а потім і собі відібрала життя. Причина: нещасне кохання. В звязку з тією трагедією поліція арештувала наймичку Софію Васильківську, яка дала Ліпській револьвер.

— **Хотять бути катами.** На вістку про димісію ката Мацеєвського до м-ства справедливости у Варшаві вплинуло кількадесять подань від людей, що хотіли би заняти його місце. Зголосилося кілька осіб навіть зі Львова.

— **Німецький консулят** в Кракові переніс свої бюра з вул. Варшавської на вул. Баштову.

— **Спомини Падеревського.** Відомий піяніст і композитор Падеревський пише свої спомини. Одна видавнича фірма в Америці набула від Падеревського право видання тих споминів по англійськи за суму 350 тисяч зол.

—**Господарське положення Польщі.** Банк краєвого господарства схарактеризував дуже відємно господарську ситуацію Польщі за місяць серпень ц. р. Сьогорічні жнива дали вправді більший збір ніж торік, крім пшениці, якої ціна наслідком ржі пішла трохи в гору, однак ціни збіжа на загал упали і невиплатність хліборобства не змінилася. Некорисно уложилися теж ціни на набіловім ринку. В торговлі положення дальше погане.

— **Пікар морських глибин.** Славний американський дослідник морських глибин д-р Уіліем Біб біля побереж Бермудських островів пірнув в сталевій кулі разом із асистентом Отісом Бартоном на 750 м. глибоко. Так осягнув досі небувалий рекорд. Крізь грубі шиби віконець оглядав найдивовижніші риби, яких досі ще люди не бачили. Рівночасно подавав свої спостереження мікрофоном міліонам американських радіослухачів.

— **Зміна назви Нижнього Новгороду.** Більшовицький уряд змінив назву Нижнього Новгороду на Максим Ґоркий, що вродився в цьому місті.

— **Бійка в румунському парляменті.** На засіданні румунського парляменту 27. ц. м. розігралися скандальні сцени. Коли жидівський посол д-р Ебнер ішов до трибуни, щоби підтримати інтерпеляції жидів на Буковині, антисемітський посол Адамс підставив йому ногу, за що зганив його пос. Ляндав, також жид. Адамс хотів його вдарити, але Ляндав відскочив. Тоді румунський посол Робу, кузист, вдарив Ляндава в лице, розбиваючи йому окуляри. Коли дневникарі відтягнули Робу на бік, на Ляндава напав знову пос. Адамс. Розпочалася бійка, в часі

В неділю 2. жовтня ц. р. в 12. год. вполудне відбудеться в церкві св. Юра панахида за упокій душі

Юліяна Головінського

Всіх приятелів і знакомих запрошує

Родина.

якої оба попадали на підлогу. Дисциплінарна комісія поставила внесення на виключення послів Адамса і Робу із 10 засідань.

— **Більшовицька дійсність.** Американські газети описують цікаву історію, як Готорн Винер із Філядельфії поїхав з жінкою у квітні ц. р. до більшовицького раю і тепер утік звідтіля. Винер оповідає, що прочитав у часописі „Москов Нюз“ (більшовицька газета в англійській мові, що виходить у Москві) про нове модерне фабричне місто Нижній Таґіл, під Уралом і вибрався туди із жінкою, щоби жити серед нового громадського (комуністичного) ладу. Місто має 150.000 населення, але не має ані мощених доріг, ані води, а люди живуть в деревляних колибах. Лиш подекуди є муровані домики. Воду носять на коромеслі дві милі зі ставу, або возять звідтам бочкою, яку тягне конина. Вода нечиста і шириться тиф. Під урядовим склепом люди стоять у черзі, щоби добути дрібку поживи, теж на урядову книжку. Пожива дуже погана і ще годі її дістати. Звідтам поїхав Винер до Ленінграду. Але й там не ліпше. Жили в одній кімнаті, на спілку з іншими. Харчувалися в готелі, але дома мусіли варити молоко і воду на „прімусі“ вечорами, для спожиття на другий день. Все в ресторані було несвіже, погане, без смаку, а дороге. Після 5 місяців „раювання“ вернулись обоє до Філядельфії і зарікаються ніколи вже не їхати в Радянщину.

— **Землетрус на Балкані.** В цілій Болгарії Македонії й Туреччині відчули 26. ц. м. досвіта сильний землетрус. Осередок землетрусу був н апівострові Халькидика. На основі офіціяльних відомостей містечка Єрісос, Стратонікон, Стаґіра і Негорі цілком знищені. Перші депеші подають, подають, що 100 осіб згинуло, а кількасот є ранених. В містечку Страхонікон є 50 убитих і 100 ранених. В Єрісос згинуло 100 осіб. В Болгарії не згинув ніхто. В одній околиці щезло джерело, а зате в інших місцях появилися мінеральні джерела.

— **Перший сфільмований концерт.** Німецьке фільмове товариство „Універзальфільм“ спробувало сфільмувати великий концерт берлінської симфонічної орхестри. Дня 22. 9. показали цю фільму перший раз запрошеній публиці. Враження назагал досить добрі, однак всетаки люди мають враження, що це фільма, а не дійсність. На полотні видно постаті, але все це мертве і може занадто одноманітне, бо постаті ці нічого не роблять, лише грають на своїх інструментах. Образи міняються досить часто. Диригував концертом проф. д-р Ф. Шаллінг, а грали увертюру до відомої опери „Вільгельм Тель“. Можливо, що для усіх тих, що не мають змоги почути берлінської орхестри та побачити славного диригента, ця фільма буде мати значіння. В кожному разі в лябораторіях будуть і дальше на цьому полі працювати і мабуть в короткому часі будуть з цієї першої концерт-фільми так насміхатись, як сьогодні сміються з першої фільми взагалі або з першої тонфільми. — **(У. П.)**

— **Комісія посередництва праці** при т-ві укр студ. політехніки „Основа“ у Львові (вул. Супінського 21) пригадує вдруге українському громадянству, а передовсім громадянам міста Львова, що вже розпочала свою працю і посередничить у вишукуванні всяких платних занять, лекцій і т. п., а також у винаймі приватних мешкань, в першій мірі для студентів „Основа“, в дальшу чергу для загалу українського студентства. Всі заняття і мешкання зголошувати в т-ві. — Редакції всіх українських часописів зволять повторити це оголошення.

— **Концерт Васи Пшіґоди.** Перший мистецький концерт бюра М. Тірка відбудеться у Львові в вівторок. 4. жовтня ц. р. Виступить в ньому світової слави скрипкар Васа Пшіґода при співучасти знаменитої віоліністки Альми Розе-Пшіґоди. Артисти гратимуть концерт Баха на дві скрипки.

— **Вистава графіки.** Польське Т-во прихильників мистецтва у Львова інавгурує сезон 1932/3 великою виставою графіки, що буде відкрита 2. жовтня ц. р. в год. 11. передпол. в кімнатах Т-ва (будинок Промислового Музею, вхід від вул. Ділушицьких ч. 1). У виставі візьмуть участь мистці пластики: О. Ган, І. Яніш, П. Ковжун, Л. Лілле, М. Сільська, Р. Сільський, Г. Штренґ та мистці графіки Л. Тирович і Ст. Войцеховський. Вистава обіймає понад 150 рисунків, акварель, дереворитів і літографій.

— **Нові виставки Національного Музею.** У ...х ...кінчених салях музею влаштовано — ...а поверсі перегляд творів нового мистецтва, ...що їх має в себе музей, а на партері виставу ...вих килимів і подільських вишивок. На ми...тецькій виставці є 205 творів сорока україн...ських мистців і 23 твори 9 чужих мистців. — У ...ругій салі приміщено 75 килимів і 1000 вишив...ок з Уманщини і Ямпільщини XIX. віку, зібра...них на початку цього століття. — Обі виставки ...мають дати змогу громадянству познакомитися з майбутнім виглядом нового приміщення му...зею і тими частинами його збірок, які довгими роками зберігалися у сховищах, бо не було місця для їх показу. Показ лічиться в неділю 2. жовтня в 11. годині.

— **Про студії в Брні (ЧСР).** Управа Української Студ. Спілки в Брні повідомляє: 1) Дня 23. IX. ц. р. одержали ректорати поодиноких високих шкіл у Брні розпорядок міністерства освіти про підвищення оплати на 500 ч. к. (пятьсот) річно. 2) Студенти, що зголошують...ся вперше, повинні мати на своїх матуральних свідоцтвах таку заввагу польського м-ства освіти у французькій мові: Vu au Ministere de l'Instruction publique et reconnu valable". Для студіюючих з Польщі вистарчає така за...мітка.

Подяка.

До Хв. Редакції часоп. „Діло".

Ласкаво прошу Хв. Редакцію не відмовити ...стити в „Ділі" нижче подану подяку:

В імени 42 моїх товаришів і товаришок, що ...бувають як на волі, так і у вязниці, складаю ...ечну подяку ВПП. д-рові Загайкевичеві, ...ові Д. Ладиці, М. Багриновському, проф. В. ...росольському і д-рові Ст. Білякові за ревну ...рону нас перед рівенським окр. судом у днях ...-18. вересня ц. р. в нашій справі за приналеж...ть до УВО. Рівож сердечно дякую всім тим, ...опікувалися нами підчас нашого перебуван... у слідчій вязниці протягом 28 місяців.

З правдивою пошаною

Ст. Семенюк.

Рівне, дня 25. IX. 1932.

Відгомін процесу 6-ти учасників конґресу ОУН.

ЗАЯВА Д-РА ВАСИЛЯ КУЧАБСЬКОГО.

З поміщеного на днях в „Ділі" звіту з процесу проти пп. Зенона Пеленського і тов. довідуюся, що б. радник воєвідства п. Івахів зізнав *на підставі довірочних інформацій*, буцім то я посередничив між п. Зеноном Пеленським і п. Евгеном Коновальцем, щоби п. Зенона Пеленського притягнути до співпраці з п. Евгеном Коновальцем.

Заявляю отсим, що ця інформація є *неправдива*. Я не тільки ніколи не посередничив у ніякій справі між п. Зеноном Пеленським і п. Евгеном Коновальцем, але й вів *весь час, щодо якого п. Зенонові Пеленському інкримінується якийсь зв'язок з п. Евгеном Коновальцем, отверту та гостру боротьбу як з п. Евгеном Коновальцем і УВО, так і з „Організацією Українських Націоналістів".*

Як це кругам УВО відомо від 1922-ого року, а чимраз ширшому українському загалові від моєї першої теоретичної публікації на українські національно-політичні теми з 1925-ого року, згл. від моїх перших отвертих практично-політичних заходів серед українського студентства в рр. 1926-27, *я завше виступав проти цілої тієї системи діяльности УВО яка була започаткована в 1922-ому році і пізніше теж і проти системи діяльности ОУН, осуджуючи діяльність обидвох цих напрямків по мірі її розвитку чимраз гостріше як нещастя і катастрофу для українського народу. Як про це свідчать усі мої у міжчасі виданні публікації, продовжую це отверто мною висловлюване, крайно вороже відношення до діяльности як п. Евгена Коновальця і УВО так теж і ОУН, незмінно аж по нинішній день.* Отже не може бути нічого більше недоречного, як „довірочні інформації" про якунебудь мою причасність і то саме в часі після 1926-7-ого року, від коли моя вище згадана боротьба так крайно загострилася, до поширювання впливів організацій, *яких переможення власними позитивними і конструктивними національними силами вважаю найосновнішим сучасним життєвим питанням українського народу.*

Якщо це моє спростування „довірочних інформацій" п. комісаря Івахова має яку судову вартість, то на завізвання оборони обвинувачених, зокрема особисто зі мною заприязненого високо мною шанованого п. Зенона Пеленського ... моє співжаління на цьому місці складаю, ... готовий *перевести новний доказ правди цієї ... заяви.*

Берлін, дня 19. вересня 1932.

Д-р Василь Кучабський.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Виховуюча демагогія.

Люблю демагогію, бо вона дає багато позитивного нам, нашим дітям і тим подібним нащадкам руської землі.

— Гей, бойку, бідний та нещасний! Чия то ялиця?

— Панська!

— Буде ваша!

Казав так кандидат на посла (здається Вітик!) і люди його вибрали, зовсім добре кальлюючи, що це їм виплатиться.

Щоправда „панської" ялиці не дістали, але зате посол діставав через шість років посольські дієти.

В цім саме і позитивність.

— Гей! Хлопи! Чиє це поле?

— Та двірське.

— Незадовго вже не буде двірське. Я вам кажу і обіцяю! Завтра рано виносіть кілки — поділимо панські лани, щоб було вже все готове, як дам з Відня знати.

Вправді не дав знати до нині, але зате колишні його виборці дають про себе знати. Їздять на всякі „обжинки", „засьлюбіни" чи злети „Соколів" до Гдині.

Все таки вийшло щось позитивного.

По війні демагогія ні трохи не ослабла. Змінила тільки форму і особи. Маймо надію, що ці зміни не вплинуть на її позитивність у нашім суспільнім житті, а добрі наслідки не дадуть на себе так довго ждати, як перед війною.

Цікава річ! Перед війною експорт демагогії був спрямований майже виключно на село і призначений для повних чи півповних анальфабетів. По війні демагогію масово продають передовсім між інтелігенцією, а ще передовсім між молоддю.

Напише хтось, що в однім місті молода наша інтелігенція силою ввалилася до чужого мешкання підчас неприсутности власника і що так на західно-європейських землях не водиться — тоді починається демагогія.

Виступає другий хтось і починає. Не входить у те, чи молодь мала право відчиняти чуже мешкання, але в те, чи наша молодь гірша від іншої.

— Гей, молоде! Тебе тяжко образили — кличе обурений адво-Катон. — На мою скромну думку, ти є перла між перлами і не заслугуєш на таку тяжку зневагу. До моєї скромної думки прилучиться цілий 40-міліоновий загал і перейде до денного порядку над... і т. д. тромтадрататата.

Загал української молоді, заслуханий у такі крилаті слова, готов справді взяти під увагу тільки злогідну образу і тоді одному „хтосі" якнайгостріше напятнувати, а другого оголосити своїм єдиним оборонцем... у справах карних і кримінальних.

Демагогія вже є, а позитивний наслідок напевно якийсь буде.

Галактіон Чіпка.

Розвязання 2-х кляс стрийської ґімназії.

ЛЬВІВ, 29. 9. ПАТ. У звязку з арештуванням 8 учеників найвищих кляс І. державної утраквістичної гімназії в Стрию Кураторія Львівської Шкільної Округи, після переведення відповідного слідства, зарядила розвязання 7. і 8. кл. тієї гімназії та нові вписи до неї.

При приниманні учеників дирекція кермуватиметься оглядами на їх зовсім поправне поведення та домагатиметься, щоби ті ученики мешкали під відповідною домашньою опікою в Стрию.

Ведуться дальші зарядження.

МАНЕВРИ БІЛЬШОВИЦЬКОЇ ФЛЬОТИ.

Ворошилов і ґен. Нобіле на маневрах.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 29. 9. ПАТ. Всі ескадри більшовицької балтійської фльоти виплили з Кронштату в зах. напрямку. Ворошилов є на чердаку корабля „Марат". Метою маневрів оборона Ленінграду перед нападом чужої фльоти. Вперше беруть участь у маневрах летунські ескадри з двома кермовими бальонами, яким товаришить ґен. Нобіле.

1000-ЛІТНЯ УСТАНОВА — ВІЙНА.

ЖЕНЕВА, 29. 9. ПАТ. На сьогоднішньому пленарному засіданні Ліги Націй прем. Еріо в промові підкреслив із признанням діяльність Ліги в останніх часах. Що торкається розброєної конференції сказав, що Франція готова придучитися до опрацювання міжнародного кодексу мира, хоч труднощі збільшуються. Криза Л. Н. основується на труднощах поборення 1000-літньої інституції, якою є війна. Для Франції кожен пакт це право. Далі бесідник підкреслив значіння конференції в Льозанні та в Стрезі. Без Ліги Націй конференція не матиме успіхів. Ліга Націй повинна старатися, щоби обмежити а навіть усунути тайну дипльоматію, не слід вирізняти вел. держав та допускати до ніякої гегемонії.

37 ЗАНЕДУЖАНЬ НА ГАЙНЕ-МЕДІНА.

БРЕСЛЯВ, 29. 9. ПАТ. У Бресляві занотували досі 37 занедужань на Гайне-Медіна, з яких 4 були смертельні. Недуга навістила теж багато 20-25-літніх осіб.

ПРОПАЛИ ЯПОНСЬКІ ЛЕТУНИ.

ВАШИНГТОН, 29. 9. ПАТ. Від неділі нема вісток про долю трьох японських летунів, що в суботу вистартували до лету з Японії до Сан Франціско.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: *„СХОПЛЕНІ САБІНЯНКИ"*, комедія на 4 дії *Шентанів*.

Комедія стара як світ, себто як той світ, в якому ґімназійний учитель мусів тримати в якнайбільшій тайні перед рідньою факт, що зважився віддати до театру рукопис своєї молодечої песи. Подорож на Пеґазі, що колись була смертельним гріхом, нині рівна лавровому вінкові. Комедія Шентанів побудована на самих „кві про кво"; ми сміємось із тих аранжованих смішних ситуацій часто тільки тому, що відгадуємо їх із заплющеними очима. Неодин дотеп, що паде на сцені, пригадує нам часи, коли ми з нього щиро сміялись і хіба від цього спомину можемо всміхнутись.

Кумедні старі одяги та типи, весела неодна ситуація, бо зрештою вся основа песи пахне старосвіччиною. Грали її як могли, без великого переконання й темпа.

м. р.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Ольга Богачевська, визначна народня діячка, що працювала багато на культурно-освітній, зокрема рідношкільній ниві, і дописувала часто до нашого органу, померла по короткій недузі, заосмотрена Найсв. Тайнами, в Янові к. Теребовлі, проживши 60 літ. В. Їй П.!

Володимир Матковський, громадянин і власник нафтових теренів у Бориславі, помер дня 15. IX. ц. р. в 68. році життя. Покійний був свого часу співредактором „Монітора" разом з Е. Брайтером, де часто виступав проти ріжних бориславських пявок, які загарбали маєтки бориславських громадян. Це був одинокий автохтон-поляк у Бориславі, який боронив прав бориславських громадян, т. зв. управнених Християнської Громади. Як комісар тоїж громади вибудував величаву 2-пов. захоронку для української дітвори, уладжену з найбільшим комфортом, в якій господарюють СС. Служебниці, що крім захисту (31 дітей) ведуть іще школу крою й шиття (36 учениць). Побудував також порадню матерей. Спомагав щедро наші інституції у Дрогобичі, як гімназію і семинар СС. Василіянок. В останніх часах по виборах Християнська Громада дісталася в руки іншого комісаря, який, аби показатись „ліпшим патріотом" і позбутись Матковського, зробив на нього карне донесення. Це найбільше боліло Покійного і прискорило його смерть. Покійний залишив серед громадянства память чесного громадянина. В. П. П.!

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Дописи.

СТРИЙЩИНА. (*В справі допису: „Два села"*). На підставі § 19. пресового закону прошу помістити в „Ділі" в рубриці „Дописи" у справі допису „Стрийщина" (Два села) отсе спростування: 1. Я не забороняв шкільним дітям брати участь у діточім святі, які до того садку ходили, зате противний був втиганню до попису дітей старших, що з садком не мали нічого спільного. Провідниця садку п. Бортниківна хотіла використати працю провідниць садку попередніх літ, щоб закрити свою 1½ місячну бездільність. 2. Ніякого мандату до нагляду над провідницею садку я не мав ні староства ні устного ні письменного про що Кружок „Рідної Школи" у Стрию добре знає. Якщо я забирав голос у справі садку, робив я це як громадянин, як член виділів усіх товариств освітніх та економічних громади, тимбільше, що громадяни на мою адресу висказували побажання у справі садку. 3. Пані директорка ніякої „пенсії" для провідниці садку не установляла, бо це зайве. Винагорода провідниці забезпечена у громадськім бюджеті квотою 100 зол., до чого я, як член громадської ради, причинився, щоби могли з садку користати і діти незаможні, як також по 1 зол. у місяць від дитини а не по 40 сот. Згідно з умовою платня провідниці була 120 зол. і таку квоту провідниця повинна була дістати від голови Кружка. Грошей від батьків провідниця не мала обовязку збирати, але сама частинно тим занялася, як також згодилася сама харчуватися. 4. Що саля світила пусткою і виділ читальні „саботував" виставу, вина по стороні провідниці. В часі ведення садку провідниця не виповнила як слід своїх обовязків і часто абсентувалася, а дружні заввагн — легковажила. Вину поносить також товариство з Добрян, котре її відривало від праці і не дало їй виконувати принятих на себе обовязків. У справі діточих садків має село Угорське набуту практику 10 літ і вміє оцінити правдиву працю, що може ствердити Вп. Ніна Селезінкова, перша організаторка садків у Стрийщині. Минулих літ саля підчас попису була все набита а провідниця оперджувала нагороду понад 200 зол., бо родичі вміли оцінити працю. — Угорське, дня 24 вересня 1932. *Володимир Кульчицький*, упр. школи. (*Від Ред.:* Отсе спростування потвердили також голова Кружка „Р. Ш." і голова чит. „Просвіти" в Угорськім о. Антін Флюнт а також управа Повітового Кружка „Р. Ш." у Стрию.)

—o—

СПОРТ.

ЗОЛОЧІВ — ЛЬВІВ.

Цьогорічна діяльність У. С. С., беручи під увагу відносини, серед яких живемо, заслуговує на признання. По переведенні окружних і краєвих легкоатлетичних плавацьких і сітківкових змагань, організує міжмістові змагання в копаному мячі Золочів — Львів, що відбудуться в неділю 2. ц. м. Золочів репрезентуватиме одна з найкращих тамошніх дружин, а саме дружина Сокола, яка в цьому сезоні перемогла майже всі чільні дружини тернопільської округи. В барвах Львова виступлять визначні змагуни союзних дружин: Тризуба, Мети, У. Р. С. К. і Чорноморців, які виказали добру форму та боєздатність у цьому сезоні. В передзмаганнях стрінуться з собою Мета — Сокіл IV, виставляючи свої репрезентаційні склади. Початок змагань: Мета — Сокіл IV. в год. 9-ій, а Золочів — Львів в год. 11-ій на Цитаделі.

УКРАЇНА — РЕКОРД.

Товариські змагання між повищими дружинами відбудуться в неділю 2. жовтня на грищі 26. п. п. при Клепарівській вулиці. Рекорд, цьогорічний кандидат до А-кляси, тепер безперечно найсильніша жидівська дружина у Львові, може почванитися неабиякими успіхами, а саме перемогою над усіми А-клясовими суперниками, з якими цього року змагався. Останній вислід з Лехією 7:2 для Рекорду був спортовою сензацією минулого тижня. Щоби вийти як слід з цим революційним противником, Україна виступить у своєму найсильнішому складі з Петровом і Лапчуком у нападі. Початок змагань в год. 3.15. Ціни вступу: сидячі 1 зол., стоячі 50 сот.

ТРИЗМАГ ЖІНОК І ПЯТИЗМАГ МУЩИН.

Український Спортовий Союз уладжує дня 9. X. 1932 на площі Сокола-Батька тризмаг жінок і пятизмаг мущин за мистецтво краю. Організацією займається У. С. С. К.

—o—

БІРЖА.

Гроші.

Бельгія 123.90, Голяндія 358.38, Льондон 30.80—30.76, Нюйорк кабель 8.92,5, Париж 34.95 і пів, Швайцарія 172.05.

Обороти малі. Долярові банкноти в позабіржевих оборотах 8.91.75. Рубель золотий 4.59. Грам чистого золота 5.92.44. В міжбанкових оборотах девізи на Берлін 212.25. Німецькі марки банкноти в приватних оборотах 211.50.

Збіже.

Ціни біржеві, льоко Підволочиська: пшениця дворська 739.5 г/л 23.75—24.25. Ціни ринкові, льоко Підволочиська: пшениця збірна 701.5 — 20.00—20.50, пшениця збірна 681 — 19.00—19.50, лубін синій 10.00—11.00, фасоля краса 18.00—20.00, пшениця збірна 701.5 г/л — 22.00—22.50, пшениця збірна 681 — 21.00—21.50.

Інші курси незмінені.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 29. IX. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 2·80 зол., за літру молока 16—18 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 4·40 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 30. IX. год. 7.30 веч. „Схоплення Сабінок".

Субота, 1. жовтня год. 7.30 веч. „Схоплення Сабінок".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 30. IX. год. 7.30 веч. „Дивні любки".

Субота, 1. жовтня год. 7.30 веч. „Дивні любки".

Концертове Бюро М. Тірка.

Вівторок, 4. жовтня і. Мистецький концерт: Ваша Пшігода, скрипак при участі Альми Розе-Пшігоди.

Д-р ФРИДЕРИК ЛІЛІЄНТАЛЬ
знаний і цінений скрипак і педагог, проф. віденської консерваторії обняв
СКРИПКОВУ КЛЯСУ
(курс найвищий та концертовий) в Музичній Школі С. Каспарек, ул. Коханов-
549 ського 4, тел. 85-43. 2—2

Кіна.

АПОЛЬО: „Ловіцька княжна".
АТЛЯНТІК: „Сержант Х".
КАСІНО: „Томі Бой".
КОЛІСЕЙ: „Ескадра вірлів", ревія „100 проц. сміху".
КОПЕРНИК: „Романс короля рінгу" (Шмелінг, Чехова).
МАРУСЕНЬКА: „Пімста лилика" (Ів. Петрович, Анні Ондра).
МІРАЖ: „Вільні душі".
ОАЗА: „Рішаюча ніч".
ПАЛЯС: „Побідник" (Катря Ноль, Джан Мюрат).
ПАН: „Романс" (з Гретою Гарбо).
ПАСАЖ: „Зрадлива стріла" (Гут Гібсон), „Трубадурова пісня" (Хозе Мохіко).
ПРОМІНЬ: „На заході без змін".
СТИЛЕВЕ: „Князь Дракуля".
УТІХА: „Маціст", „Король цирку".
ХИМЕРА: „Х. 27" з Марленою Дітріх.

Закордонне радіо.

Субота, 1. жовтня 1932.

Братислава (278,8) 12.30 Концерт, 18.00 Авдиція для дітей, **Мілано** (331,4) 11.15, 13.00, 17.00 Музика. **Брно** (341,7) 19.55 Вояцькі пісні, **Штрасбург** (345,2) 20.30 Вагнерівський вечір, **Штутгарт** (360,6) 12.30 Давні нар. пісні **Білгород** (430,4) 19.00 Опери, **Рим** (441,2) 17.30 Солістки, 20.45 Концерт, **Прага** (488,6) 20.25 „Веселе волокитство", **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 19.55 Концерт, 20.45 „Ілюзіон цігт іммер" авд., **Мінхен** (532,9) 18.10 Пісні, Льота Шмідт, 17.00, 20.00 Концерт, 21.10 „Лякерки" ком. Аверченка, **Будапешт** (550,5) 12.05 Спів, 20.15 Рецітаць, 21.00 Циг. музика, **Харків** (937,5) 15.00, 19.00 Концерт, 16.35 Українська музика, 17.30 Мист. авдиція, 18.15 Гумор і сатира, 24.00 Комунікати, вимки з опер, **Париж** (1724,1) 20.00 Літ. рецитації, 20.45 Пісоньки.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 1. жовтня 1932.

11.58 Час, 12.10 Огляд преси, 12.20, 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метеорольогічний комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.30 Військові вістки, 15.40 „Про золоту рибку" для дітей, 16.05 Авд. для хорих, 16.20 Грамофон, Сільва рерум, 16.45 „Прогулька по сьогоднішній Гдині", 17.00, 21.10 Концерт, 19.35, 21.50 Прес. рад. денник, 19.45 „Питання акад. студій в Польщі", 20.00 Легка музика, 20.55 На овиді, 21.55 Комунікати, 22.05 Шопенові твори, 22.40 Спортові вістки, 22.50 „Серенада" муз. репортаж.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Максим Солончук, що втік з Рад. України до Румунії, глядає свого дядька Каленика і брата Михайла. Хто знає, де вони перебувають, зволить повідомити про це: Comitetul Ukrainian, Stranda Delca-Veche, 45, Bukarest. IV Romania 1-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОРОНКИ 9 сот., матеріяли для фіранок, колдри, постіль, брокати, майже за дурно. Майстерня **Фрайліх**, Львів, Сикстуська 21. 561 2—х

2 СЛУЖБИ БОЖІ (мольова і дурова) з панахидою на мужеський хор видання О. Плешкевича в ціні зол. 4.— до набуття в книгарні ім. Шевченка. 3—5

ВСЕЧ. ОО. КАТЕХИТИ! Поручайте шкільній молоді „Молитвенник для молодіжи за 1.20 зол. Гуртово 25 проц. опусту. Книгарня „Рідної Школи", Львів, Сикстуська 20. 497 3—5

ПРОДАМ пів камениці за 45.000 зол. Дохід нетто 5.600 річно. Вклад 30.000 зол., мешкання вільне. Без посередника. Лєна 19—15. 539 3—3

„НАФТУСЮ" — ТРУСКАВЕЦЬКУ, бальнеольогічний унікат, висилає Управа Живця в Трускавці у пляшках 0.7 літ. по 12, 25 і 50 пляшок. „Нафтусю" дістати можна також у всіх аптиках у Польщі. 542 2—5

УМЕБЛЬОВАНА кімната, фронтова, тепла, постійному льокаторові. Виспянського 31, партер 540 2-3

УМЕБЛЬОВАНУ КІМНАТУ винайму вул. Куркова 14 партер, двері 1. 548 2—3

СТУДЕНТКА університету, спокійна, шукає комфорт. кімнати в середмісті при ліпшій родині з удержанням або без. Зголошення в Адм. під „Студентка". 572 1—1

КОНЦИПІЄНТ рутин. шукає заняття. Зголошення: Канц. адв. Дольницького, Золочів, для д-ра Третяка. 571 1—2

ЗАКЛАДАЮ сад. шкілки і городи, спроваджую деревця із найкращих шкілок (заведень садівничо-городничих) краєвих і заграничних. Переводжу інспекції їх і даю фахові поради-інструкції. Письменні зголошення, на відповідь залучити марки. Адресувати: Михайло Бардега в Смерекові, почта Жовква. 1—3

СТУДЕНТ УНІВЕРСИТЕТУ шукає заняття як інструктор, диригент хору й оркестри у Львові або на провінції. Зголошення до Адм. під „Студент".

ПРИЙМУ на станцію в добру опіку 2—3 учениці або учеників. Ул. Руська 3, II. п., ганок ліворуч, Я. Г. Поміч у науці, евент. фортеняни. 570 1—1

ТОРБИНКИ жіночі зі шкіри — великий вибір — найдешевше в робітні римарсько-галантерійній **М. Барера, вул. Сикстуська 2.** 370 6—33

ПРИЙМУ на станцію учениці або учеників від 1. жовтня. Евгенія Макарушкова, вул. Пелчинська 2, II. п. 543 3-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ
спец. недуг жіночих і положництва
перенесла ординацію
на вул. ЗИБЛИКЕВИЧА Ч. 51, І. пов.
574 Тел. 105-43. 1—3

Тадей Вітек
переніс магазин на ВУЛ. ГАЛИЦЬКУ 4.
і провадить склеп під знаком:
„CONCURENCE"
поручаючи на теперішний сезон по значно знижених цінах панчохи, скарпитки, рукавички, светери, камізольки, пульовери, дамську білизну, дрібнички та приладдя до кравецтва, а також дамські
406 модні предмети. 9—10

ЛІЖКА
МЕТАЛЕВІ
ВІЗКИ
ДІТОЧІ
поручає дешево
фабричний склад
МЕЧ. ВОЛКОВИСКИЙ
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 5. Тел. 95—97
Металеві тапчани.
УВАГА! Ціни фабричні.

ПАПЕРЦІ І ТУТКИ-ПОВНОВАТКИ

„КАЛИНА"

ДОБІРНІ, ДЕШЕВІ

та вироблені в українській
: кооперативній фабриці. :

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.